

VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu
„Języki słowiańskie w ujęciu socjolingwistycznym”
Komisji Socjolingwistyki afiliowanej przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów

**„Pogranicza Słowiańszczyzny przełomu XX i XXI wieku.
Język – społeczeństwo – kultura – tożsamość”
i warsztaty lingwistyki kulturowej**

8-10.09.2022

VI tarptautinė mokslinė konferencija
iš ciklo „Slavų kalbos sociolingvistikos aspektu“

**„Slavijos paribiai XX–XXI amžių sandūroje.
Kalba–visuomenė–kultūra–tapatybė“ ir kultūrinės lingvistikos
dirbtuvės**

The 6th International Scientific Conference
from the
Series “Slavic Languages from the Sociolinguistic Perspective”

**“Borderlands of the Slavic Region
at the Turn of the 20th and 21st centuries
Language – Society – Culture – Identity” and Task Force on Cultural
Linguistics**

Centrum Polonistyczne, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego | Polonistikos centras, Filologijos fakultetas, Vilniaus universitetas | Polish Studies

Center, Faculty of Philology of the Vilnius University |

Universiteto g. 3, Vilnius

Sponsorzy | Rėmėjai | Sponsors

Filologijos
fakultetas

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2022

8 września | rugsėjo 8 d. | 8th of September

8.30 – 9.00 EET Rejestracja | Registracija | Registration (Krėvės aud.)

9.00 – 9.30 EET Oficjalne otwarcie | Oficialus konferencijos atidarymas | Official Opening

Krėvės aud. | Link: 01 <https://liedm.zoom.us/j/92874571551> (tłumaczenie | vertimas 01a)

9.30-11.30 EET Posiedzenie plenarne | Plenarinis posėdis| Plenary Session

Krėvės aud. | Link: 02 <https://liedm.zoom.us/j/92874571551>

Przewodniczą | pirmininkauja | moderators: **Halina Kurek, Krystyna Rutkowska**

1. Halina Kurek, Uniwersytet Jagielloński. Społeczność polska „pograniczy wewnętrznych” na przełomie wieków XX i XXI. Przemiany kulturowo-tożsamościowe

2. Zbigniew Greń, Uniwersytet Warszawski. Relacje między narodowością i wyznaniem w społeczności wieloetnicznej i wielowyznaniowej (na przykładzie Śląska Cieszyńskiego)

3. Карпіловська Євгенія Анатоліївна, Інститут української мови Національної академії наук України. Модифікація соціокультурних стереотипів у мовній свідомості українців

4. Vladimír Patráš, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Hodnotové rozhrania mediálnej *covidokultúry* v onlinovej tlači

11.30-12.00 EET przerwa kawowa | kavos pertrauka | coffee break

12.00-14.30 EET sekcje | sekcijos | academic sections

I	II	III	
Przemiany wsi i miasta Kaimų ir miestų permainos Transformation of Villages and Cities	Wieloetniczność pogranicza Paribio daugiaetniškumas Multiethnicity of the Borderland	Wybrane zjawiska językowe na tle wielojęzyczności Kai kurie kalbiniai reiškiniai daugiakalbystės fone Selected Linguistic Phenomena in the Context of Multilingualism	Etnolingwistyczne posiedzenie plenarne Plenarinis etnolingvistinis posėdis Plenary Session on Ethnolinguistics
Link: 03 https://liedm.zoom.us/j/92701210218	Link: 04 https://liedm.zoom.us/j/97131386867	Link: 05 https://liedm.zoom.us/j/98026400447	Badania kultury regionu Regiono kultūros tyrimai Research on the Culture of the Region

			Krèvès aud. Link 06 https://liedm.zoom.us/j/92874571551 (tłumaczenie vertimas 06a)
Przewodniczą pirmininkauja moderators: Iryna Braha, Tomasz Jelonek	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Ewa Dzięgiel, Violeta Meiliūnaitė	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Elena Koriakowcewa, Petar Sotirov	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Józef Kąś, Vilija Ragaišienė
1. Halina Pelcowa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Wieś i gwara w nowej sytuacji społeczno-komunikacyjnej 2. Iryna Braha, Institute of Ukrainian Language of the National Academy of Sciences of Ukraine. Динаміка етномовної ідентичності на українсько-російському пограниччі 3. Tomasz Kurdyła, Uniwersytet Jagielloński. Pogranicza odmian językowych – socjolekt a profesjolekt 4. Tomasz Jelonek, Uniwersytet Jagielloński. Językowo-kulturowe pogranicza miast i wsi w dobie globalizacji i ich odzwierciedlenie w nazewnictwie 5. Ana Mikić Čolić, Maja Glušac, University of Osijek. Osječki gradski govor. 6. Iłona Kulak, Uniwersytet Jagielloński. Polski Spisz jako region pogranicza. Z perspektywy jego mieszkańców	1. Katarzyna Czarnecka, Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, Ewa Dzięgiel, Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, Alla Kravchuk, Ivan Franko National University of Lviv. Nazwa „mowa chachłacka” w relacjach powojennych przesiedleńców ze Wschodu zamieszkałych w zachodniej Polsce 2. Halyna Shumytska, Uzhhorod National University. Автобіографічний наратив формування мовної особистості у полілінгвальному прикордонному регіоні 3. Violeta Meiliūnaitė, Lietuvių kalbos institutas. Ką skelbia Šalčininkų r. skelbimai? 4. Nijolė Tuomienė, Lietuvių kalbos institutas. Neslaviški dabartinės baltarusių tarmės <i>poprostu</i> bruožai Eišiškių apylinkėse 5. Danutė Valentukevičienė, Lietuvių kalbos institutas. Depalatalizacijos polinkiai Marcinkonių ir Kabelių apylinkėse 6. Irena Bogoczová, Ostravská	1. Malgorzata Bortliczek, Uniwersytet Śląski w Katowicach. Język białego człowieka ponad granicami Europy 2. Elena Koriakowcewa, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach. Гибридная деривация как проявление языковой глокализации (на материале текстов российских и польских интернет-пользователей) 3. Aleksandra Gjirkova, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje. Standardisation principles of Macedonian Language in “On Macedonian Matters” (1903) by Krste P. Misirkov 4. Krasimira Aleksova, Sofia University St. Kliment Ohridski. Проницаемостта на българския език на чужди влияния според нагласите на съвременните българи 5. Petar Sotirov, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. O życiu kilku archaizmów polskich poza granicami Polski 6. Anna Piechnik, Uniwersytet	1. Józef Kąś, Uniwersytet Jagielloński. Nowe wyzwania w leksykografii gwarowej 2. Halina Karaś, Uniwersytet Warszawski. Rola słowników opracowanych przez autochtonów (profesjonalnych i amatorskich) w dokumentacji leksyki gwarowej 3. Vilija Ragaišienė, Lietuvių kalbos institutas. Tarminis žodynas – kalbinės bendruomenės vertybių atspindys. 4. Maciej Rak, Uniwersytet Jagielloński. Kulturemy – co to jest i jak je badać?

	univerzita. Mieszana odmiana językowa jako sposób na wielojęzyczność i wieloetniczność pogranicza (na przykładzie Śląska Cieszyńskiego w RC)	Jagielloński. Pogranicza stylów oficjalnego i nieoficjalnego w komunikacji elektronicznej w języku polskim	
--	--	--	--

14.30-15.30 EET obiad | pietūs | lunch

15.30-17.30 EET sekcje | sekcijos | academic sections

IV Język a wojna Kalba ir karas Language and War Link: 07 https://liedm.zoom.us/j/92701210218	V Język młodzieżowy Jaunimo kalba The Language of Youth Link: 08 https://liedm.zoom.us/j/97131386867	I sekcja etnolingwistyczna etnolingvistinė sekcija Metody badań nad tożsamością Tapatybės tyrimo metodai Identity Research Methods V. Krėvės aud. Link: 09 https://liedm.zoom.us/j/92874571551 (tłumaczenie 09a)	II sekcja etnolingwistyczna etnolingvistinė sekcija Przyjaźń i niechęć w języku Draugystė ir nepasitenkinimas kalboje Friendship and Aversion in the Language A. Mickevičiaus aud. Link: 10 https://liedm.zoom.us/j/98026400447 (tłumaczenie 10a)
Przewodniczą pirmininkauja moderators: Svitlana Sokolova, Карпіловська Євгенія Анатоліївна	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Iwona Burkacka, Irena Masojć	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Marius Smetona, Asta Leskauskaitė	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Maciej Rak, Loreta Vaičiulytė-Semėnienė
1. Svitlana Sokolova , Institute of Ukrainian Language of the National Academy of Sciences of Ukraine. Linguistic realities of the Russian-Ukrainian war: sociolinguistic aspect 2. Oksana Danylevska , Institute of Ukrainian Language of The National Academy of Science of Ukraine. Зміни в суспільних настроях щодо мовної політики у сфері освіти в умовах російсько-української війни	1. Iwona Burkacka , Uniwersytet Warszawski. Memowy obraz regionów Polski 2. Renata Kucharzyk , Instytut Języka Polskiego PAN. Między mową a pismem. Elementy dialektalne jako wykładniki oralności w komentarzach internetowych 3. Irena Masojć , Vytauto Didžiojo universitetas. Język ulicy. Zapożyczenia czy przełączanie kodów	1. Gabriela Forgeron, Vytautas Kardelis , Vilniaus universitetas. Perceptyvinė jaunimo kalbos analizė: metodologinės pastabos 2. Damian Gocół , Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Historia ludowa a etnolingwistyka. Na pograniczu dyscyplin 3. Beata Żywicka , Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach. Zmiany w semantyce	1. Loreta Vaičiulytė-Semėnienė , Lietuvių kalbos institutas. Kantrybė pagal būdvardį <i>kantrus</i> publicistikoje 2. Sara Akram , Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wojna jako pogranicze człowieczeństwa w reportażach Wojciecha Jagielskiego 3. Evija Liparte , Latvijos universitetas; Dite Liepa , Rygos Stradinio universitetas / Latvijos

3. Maryna Hontar, Institute of Ukrainian Language of National Academy of Sciences of Ukraine. “Let`s learn the Ukrainian language, it is our weapon!” Language initiatives for learning Ukrainian and language ideologies as their basis 4. Ivanna Tsar, Institute of the Ukrainian Language of National Academy of Sciences of Ukraine. The problem of Ukrainian youth’ language stability in the context of contemporary socio-political events	w komunikacji potocznej po polsku na Litwie? 4. Anastazija Vlastelić, Diana Stolac, University of Rijeka. Language of commercials aimed at the youth 5. Nida Poderienė, Lietuvių kalbos institutas. Mokinių kalbinės nuostatos: lenkų mokomąja kalba mokyklų atvejais	wybranych nazw regionów i ich mieszkańców we współczesnej polszczyźnie (na podstawie badań ankietowych z lat 1990–2020) 4. Veslava Čížik-Prokaševa, Lietuvių kalbos institutas. Teigiamas lenkų vaizdinys <i>Dabartinės lietuvių kalbos tekстыne</i> 5. Marius Smetona, Vilniaus universitetas. Patriotizmo samprata jaunimo sąmonėje 2017 m. ir 2022 m.	universitetas. Nuo „kovido karo“ į tikrąją karą: bendrumai ir skirtumai latvių, lietuvių ir rusų kalbų leksikoje 4. Silvija Papaurėlytė-Klovienė, Šiaulių valstybinė kolegija. BROLIO konceptas viešajame Lietuvos diskurse 5. Magdalena Wołoszyn, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jedna ojczyzna – dwie perspektywy. <i>OJCZYŻNA</i> w dyskursie prezydenckim Aleksandra Kwaśniewskiego i Bronisława Komorowskiego
---	--	---	---

18.00-19.00 EET Posiedzenie Komisji Socjolingwistycznej (dla członków) Link 11 <https://liedm.zoom.us/j/92874571551> ; Wycieczka po Wilnie |

Sociolingvistinės komisijos posėdis (nariams); Ekskursija po Vilnių |

Meeting of the Commission for Sociolinguistics affiliated to the International Committee of Slavists (for members) Link 11 <https://liedm.zoom.us/j/92874571551>; Vilnius Sightseeing

9 września | rugsėjo 9 d. | 9th of September

10.00 – 12.30 EET sekcje | sekcijos | academic sections

VI Pragmatyka i obrzędowość Pragmatika ir papročiai Pragmatics and Rituals Link: 12 https://liedm.zoom.us/j/92701210218	VII Historyczno-socjolingwistyczna analiza tekstu Istorinė-sociolingvistinė teksto analizė Historical-Sociolinguistic Analysis of the Text Link: 13 https://liedm.zoom.us/j/97131386867	III sekcja etnolingwistyczna etnolingvistinė sekcija Język a religia Kalba ir religija Language and Religion V. Krėvės aud. Link: 14 https://liedm.zoom.us/j/92874571551 (tłumaczenie 14a)	IV sekcja etnolingwistyczna etnolingvistinė sekcija Ludowe symbole kultury Liaudies kultūros simboliai Symbols of the Folk Culture A.Mickevičiaus aud. Link: 15 https://liedm.zoom.us/j/98026400447 (tłumaczenie 15a)
Przewodniczą pirmininkauja moderators: Ewa Komorowska, Iwona Piechnik	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Miroslav Davlevič, Anetta Strawińska	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Jūratė Pajėdienė, Halina Karaś	Przewodniczą pirmininkauja moderators: Vilija Sakalauskienė, Viktorija Ušinskienė
1. Ewa Komorowska, Uniwersytet Szczeciński. Akt mowy <i>podziękowanie</i> we współczesnym języku polskim 2. Dorota Zdunkiewicz-Jedynak, Uniwersytet Warszawski. Polacy przy stole. Profile konceptualizacyjne czynności jedzenia w świetle polskiej leksyki 3. Agata Bielak, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk. Stereotyp świętej Agaty w polskiej tradycji ludowej	1. Anna Tyrpa, Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk. Litwa w powieściach Marii Rodziewiczówny 2. Anetta Bogusława Strawińska, Uniwersytet w Białymstoku. Puryzm obronny na Kresach północno-wschodnich jako składnik świadomości językowej (na przykładzie poradników językowych Aleksandra Walickiego i Aleksandra Łętowskiego) 3. Irena Fedorovič, Vilniaus universitetas, Miroslav Davlevič,	1. Asta Leskauskaitė, Lietuvių kalbos institutas. Religija kaip vertybinis matas pietų aukštaičių pasaulėvaizdyje 2. Jūratė Pajėdienė, Lietuvių kalbos institutas. Jurgio Ambrozijaus Pabrėžos (1771-1849) pamokslai apie Dešimtį Dievo Prisakymų 3. Elžbieta Lučinska, Kristina Rutkovska, Vilniaus universitetas. Kalbinis ŽMOGAUS paveikslas Jokūbo Vujeko „Mažoji postilėja“ (1590) ir Mikalojaus Daukšos	1. Rūta Kazlauskaitė, Vilniaus universitetas, Šiaulių akademija. Boružės vaizdinys lietuvių poezijoje 2. Jelena Konickaja, Birutė Jasiūnaitė, Vilniaus universitetas. Gandras lietuvių ir slavų lingvokultūroje. 3. Vilija Sakalauskienė, Lietuvių kalbos institutas. Kalbinis kultūrinis augalų paveikslas lietuvių leksikografiniuose šaltiniuose: Aviža raita joja, o mie-

4. Agnieszka Sieradzka-Mruk, Uniwersytet Jagielloński. Oficjalność i nieoficjalność w polskim współczesnym dyskursie religijnym na przykładzie nabożeństwa drogi krzyżowej 5. Iwona Piechnik, Uniwersytet Jagielloński. Formuły powitalne na europejskich pograniczach Słowiańszczyzny	Vilniaus universitetas. Wyznaczniki regionalizmu w zbiorze opowiadań Heleny Romer-Ochenkowskiej „Tutejsi” (1931) 4. Veronika Girininkaitė, Vilniaus universiteto biblioteka. Badania nad językiem listów księdza Macieja Szystowskiego (1729-1794). 5. Jan Kamieniecki, Uniwersytet Wrocławski. Szymon Budny – człowiek pogranicza 6. Anna Burzyńska-Kamieniecka Uniwersytet Wrocławski. Wspólne dziedzictwo na nowo odczytane. Elementy kultury pogranicza w nauczaniu języka polskiego Ukraińców	„Postilėje“ (1599) 4. Karolina Slotvinska, Vilniaus universitetas. SAŽINĖS vaizdas lietuvių kalbos leksikografiniuose šaltiniuose 5. Sylwia (Katarzyna) Gierczak, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. O szacowaniu szacunku – stopniowalność szacunku w świetle danych ankietowych i tekstowych. 6. Violeta Švaikovskaja, Vilniaus universitetas. JAUNYSTĖS vaizdas lietuvių kalbos leksikografiniuose šaltiniuose	Žis važiuotas 4. Giuliano Gajetti, Jagiellonian University. Phraseological units concerning the Thunder god in selected Baltic and Slavic languages. 5. Viktorija Ušinskienė, Vilniaus universitetas. Podstawowe nazwy NIEBIESKOŚCI w języku polskim a litewskim: analiza konfrontatywna
--	---	--	---

13.00 – 14.00 EET obiad | pietūs | lunch

14.00 – 16.30 EET Posiedzenie plenarne Plenarinis posėdis Plenary Session Krėvės aud. Link: 16 https://liedm.zoom.us/j/92874571551 (tłumaczenie vertimas 16a) Przewodniczą pirmininkauja moderators: Mirosława Sagan-Bielawa, Kinga Geben
1. Mirosława Sagan-Bielawa, Uniwersytet Jagielloński. Świadomość językowa mieszkańców Górnego Śląska przesiedlonych z dawnych województw południowo-wschodnich Drugiej Rzeczypospolitej 2. Daiva Aliūkaitė, Vilniaus universitetas. Lietuvių kalbos institutas. Amžius kaip riba, arba kartos dedamoji tarminio kodo vartotojo portrete ir vaizdinyje. 3. Irena Smetonienė, Vilniaus universitetas. Šiuolaikinio jaunimo požiūris į demokratiją. 4. Kinga Geben, Vilniaus universitetas. Wielojęzyczność Polaków wileńskich. Szanse i zagrożenia. 5. Kristina Rutkovska, Vilniaus universitetas. Kulturemy na pograniczu językowo-kulturowym.
16.30 EET Zamknięcie konferencji Konferencijos uždarymas Closing words

Krèvès aud. | Link: 16 <https://liedm.zoom.us/j/92874571551> (tłumaczenie | vertimas 16a)

17.00 – 18.00 EET Wycieczka po miejscach związanych z A. Mickiewiczem w Wilnie | Su A. Mickevičiumi susijusių vietų lankymas Vilniuje | Seeing the sights associated with A. Mickiewicz in Vilnius

10 września | rugsėjis 10 d. | 10th of September

10.00-16.00 Wycieczka do Trok | Ekskursija į Trakus | The Trip to Trakai

*** EET (czas wschodnioeuropejski) to strefa czasowa używana na Litwie, wyprzedza o 1 godzinę czas środkowoeuropejski (CET). Gdy w Polsce jest 8.00 rano, na Litwie jest 9.00). | EET, or Eastern European Time, is the time zone used in Lithuania (Lithuania time is 1 hours ahead of CET. So, when it is 8.00 am in Poland it will be 9.00 am in Lithuania)**